TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2018

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2018

YLEISTÄ

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan toiminta perustuu lakiin työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta (56/2001). Se puolestaan liittyy samanaikaisesti annettuun työsopimuslakiin (55/2001). Vahvistamislautakunnan tehtävänä on vahvistaa, mitkä työehtosopimukset ovat työsopimuslaissa tai merityösopimuslaissa (756/2011) tarkoitetulla tavalla yleissitovia ja mitkä ovat yleissitovuutta vailla.

Vahvistamislautakunnan toimikausi on viisi vuotta. Valtioneuvosto asetti 26.5.2016 lautakunnan sen neljänneksi toimikaudeksi 1.6.2016 – 31.5.2021.

Vahvistamislautakunta muodostuu sivutoimisesta puheenjohtajasta ja kahdesta sivutoimisesta jäsenestä. Heillä kaikilla on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja heidän sekä muiden jäsenten on oltava työsuhdeasioihin ja työoloihin perehtyneitä. Lautakunnan puheenjohtaja, jäsenet tai heidän varajäsenensä valitaan henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantajien eikä työntekijöiden etua. Lautakunta voi ottaa sihteerin tai sihteereitä.

Vahvistamislautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä. Se on tehtävässään riippumaton. Lautakunnassa käsiteltävät asiat valmistellaan ministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla, joka toimii muutoinkin lautakunnan toimistona. Ministeriön vuoden 2018 toimintasuunnitelmassa lautakunnan tehtäviin osoitettiin käytettäväksi yhteensä noin 30 henkilötyökuukautta.

Vaikka työehtosopimukset tehdään sopimuskaudeksi kerrallaan, niitä koskevia vahvistamispäätöksiä ei tehdä sopimuskausittain. Kun uudeksi sopimuskaudeksi tehtyä työehtosopimusta on työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetussa laissa tarkoitetussa mielessä pidettävä samana kuin sitä, jota aikaisempi päätös koskee, ei uutta päätöstä yleensä ole tarpeen tehdä. Yleissitovuutta koskeva päätös on voimassa, kunnes lautakunta on uudelleen käsittelyä koskevasta hakemuksesta tai oma-aloitteisesti päättänyt toisin tai kunnes työtuomioistuin on käsitellyt lautakunnan uutta päätöstä koskevan valituksen.

Työehtosopimuskentässä tapahtuvien muutosten vuoksi vahvistamislautakunta joutuu harkitsemaan, onko vahvistamisen edellytyksissä tai työehtosopimusten yksilöinnissä tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka edellyttävät lautakunnan käsittelyä. Uutta käsittelyä edellyttää työehtosopimuksen soveltamisalan muuttuminen ja sopimusosapuolten vaihtuminen. Silloin kun soveltamisala muuttuu tai osapuolet vaihtuvat, sopimusta ei voida enää pitää sinä samana, jota aikaisempi päätös koski. Näiden lisäksi esimerkiksi kokonaan uudet ja entisistä sopimuksista yhdistetyt työehtosopimukset edellyttävät uusien vahvistamispäätösten tekemistä.

Jotta lautakunta pystyy asianmukaisesti seuraamaan työmarkkinoilla tapahtuvaa kehitystä ja työehtosopimusten yleissitovuuden kannalta merkittäviä muutoksia, selvitetään kaikkien valtakunnallisten työehtosopimusten edustavuus sopimuskausittain samaan tapaan kuin sopimusta ensimmäistä kertaa tarkasteltaessa. Kun oleellisia muutoksia ei ole tapahtunut, vahvistamislautakunta toteaa tämän, eikä työehtosopimuksen yleissitovuutta oteta uudelleen käsiteltäväksi, eikä uutta päätöstä anneta.

YLEISSITOVIEN TYÖEHTOSOPIMUSTEN KÄÄNTÄMINEN JA JULKAISEMINEN

Vahvistamislautakunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan joko suomen tai ruotsin kielellä ja käännöksenä toisella kansalliskielellä. Käytännössä tämä on merkinnyt sitä, että ne sopimukset, joita sopijapuolet eivät tee sekä suomeksi että ruotsiksi, käännätetään ruotsiksi ja julkaistaan käännöksinä valtion säädöstietopankki Finlexissä. Työehtosopimukset käännätetään Valtioneuvoston hallintoyksikön (VNHY) määrärahoilla.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Puheenjohtaja:

Tapani Vasama, hovioikeuden presidentti, Vaasan hovioikeus
Henkilökohtainen varajäsen Jaana Niemitalo, käräjätuomari, Helsingin käräjäoikeus

Jäsenet:

Harri Hietala, yhteistoiminta-asiamies, työ- ja elinkeinoministeriö
Henkilökohtainen varajäsen Jari Murto, apulaisprofessori, Helsingin yliopisto

Ulla Liukkunen, professori, Helsingin yliopisto
Henkilökohtainen varajäsen Nina Hotti, käräjätuomari, Vantaan käräjäoikeus

Lautakunnan sihteerit/esittelijät

Jarno Virtanen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
Tanja Ylitöyrä, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Tuula Andersin, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Lautakunnassa käsiteltävien asioiden muut valmistelijat

Kaisu Ahtola, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Leena Alanko, suunnittelija, sosiaali- ja terveysministeriö

Lautakunnan toimiston tehtäviä hoitava henkilökunta

Antti Rautio, hallinnollinen avustaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Terhi Ullakonoja, säädösvalmisteluavustaja, sosiaali- ja terveysministeriö

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN KOKOUKSET

Vahvistamislautakunta piti kahdeksan (8) kokousta vuoden 2018 aikana. Kokoukset pidettiin sosiaali- ja terveysministeriön toimitiloissa Helsingissä.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNASSA KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Lautakunta seuraa työmarkkinoilla tapahtuvaa kehitystä. Koska se voi viran puolesta ottaa yleissitovuusasian uudelleen käsiteltäväkseen, se on tarkastellut yleissitovuuteen vaikuttavia muutoksia työehtosopimuksittain. Uuden päätöksen antamiselle on ollut tarvetta vain osassa työehtosopimuksia, mutta yleissitovuuden vahvistamisen edellytysten selvittäminen on ollut käytännössä yhtä perusteellista muidenkin työehtosopimusten osalta.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN TEKEMÄT PÄÄTÖKSET

Vahvistamislautakunta tutki yhteensä 132 työehtosopimuksen edustavuuden. Uuden päätöksen antaminen todettiin lautakunnassa tarpeettomaksi 93 työehtosopimuksen osalta. Vahvistamislautakunta antoi yhteensä 40 päätöstä työehtosopimusten yleissitovuudesta.

Yleissitoviksi lautakunta vahvisti 34 työehtosopimusta ja viisi yleissitovuutta vailla oleviksi. Lisäksi lautakunta antoi päätöksen yleissitovuuden vahvistamisen edellytysten puuttumisesta yhtä yrityskohtaista työehtosopimusta koskien, jonka sopijaosapuoli vaati asian käsittelyä lautakunnassa. Kaksi työehtosopimusta vahvistettiin aiemmasta poiketen yleissitovaksi. Päätös annettiin 37 sellaisesta työehtosopimuksesta, joita oli pidettävä työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla uusina työehtosopimuksina. Näistä yhdeksän työehtosopimuksen soveltamisala oli laajentunut tai supistunut ja 27 työehtosopimusta pidettiin uusina työehtosopimusosapuolen muutoksen takia. Yhdessä tapauksessa tehtiin uusi päätös työehtosopimuksen yleissitovuutta vailla olemisesta, koska toimiala oli ollut yhden sopimuskauden ilman kirjallista työehtosopimusta.

Yleissitovuusasian uudelleen käsittelemistä koskeneita hakemuksia ei tehty toimintavuonna.

VALITUKSET VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSISTÄ

Toimintavuonna tehdyistä vahvistamislautakunnan päätöksistä ei tehty valituksia työtuomioistuimeen. Vuonna 2017 lautakunnan ratkaisuihin tehdyistä kolmesta valituksesta ratkaistiin työtuomioistuimessa kertomusvuonna yksi. Siinä vahvistamislautakunnan päätös kumottiin ja asia palautettiin vahvistamislautakunnan uudelleen käsiteltäväksi.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN TOIMINTAMENOT 1.1. – 31.12.2018

Työehtosopimusrekisteri	12 930,00
Palkkiot	28 280,00
Virallinen lehti	3 735,00
Muut kulut	985,84
Yhteensä	**45 930,84**

Helsingissä 29.3.2019

Puheenjohtaja Tapani Vasama

Sihteeri Jarno Virtanen

LIITE

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN VUONNA 2018 TARKASTELEMAT TYÖEHTOSOPIMUKSET

YLEISSITOVAT TYÖEHTOSOPIMUKSET

Ahtausalan teknisten toimihenkilöiden työehtosopimus
Ahtausalan toimihenkilöiden työehtosopimus
Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimus
Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien työehtosopimus
Apteekkien työntekijöiden työehtosopimus
Asfalttialan työehtosopimus
Asiakaspalvelua, liikenteenhoitoa ja -ohjausta sekä hallinnollisia ja muita toimistotehtäviä koskeva työehtosopimus
Asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialaa koskeva työehtosopimus
Autoalan kaupan ja korjaamotoiminnan työehtosopimus
Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Arkkitehtisuunnittelualan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
Elintarviketeollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
Elokuva- ja tv-tuotantoa koskeva työehtosopimus
Energiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
Energiateollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
Farmaseuttisen henkilöstön työehtosopimus
Golf-alan työehtosopimus
Hammaslaboratorioalan työehtosopimus
Harja- ja sivellinalojen työehtosopimus
Hiihtokeskusalan työehtosopimus
Huvi-, teema- ja elämyspuistoja koskeva työehtosopimus
ICT-alan työehtosopimus toimihenkilöille
ICT-alan työehtosopimus ylemmille toimihenkilöille
Jalometallialan työehtosopimus
Kansipäällystöä ja sairaanhoitajia koskeva työehtosopimus
Kaupan työehtosopimus
Kemianalan toimihenkilösopimus
Kemian perusteollisuuden työehtosopimus
Kemianteollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
Kenkä- ja nahkateollisuuden työehtosopimus
Kiinteistöalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskeva työehtosopimus
Kumiteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
Kumiteollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus
Kuvanvalmistamoita koskeva työehtosopimus
Lasikeraamisen teollisuuden toimihenkilösopimus
Lasikeraamisen teollisuuden työehtosopimus
Lasitus-, rakennuslasitus- ja lasinjalostusalan työehtosopimus
Lattianpäällystysalan työehtosopimus
Lentoliikenteen palveluja koskeva työehtosopimus
Lentoliikenteen toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus

Luottotieto- ja perintäalan työehtosopimus
Maa- ja vesirakennusalan työehtosopimus
Maaseutuelinkeinojen työehtosopimus
Malmikaivosten työehtosopimus
Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työehtosopimus – esimiehet
Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työehtosopimus – työntekijät
Matkustamohenkilöstön työehtosopimus
Medialiiton ja Ammattiliitto Pron välinen viestintäalan teknisiä toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Medialiiton ja Suomen Journalistiliiton välinen kustannustoimittajien työehtosopimus
Medialiiton ja Suomen Journalistiliiton välinen työehtosopimus
Medialiiton ja Teollisuusliiton sekä Viestintäalan toimihenkilöt Grafinet ry:n välinen toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Medialiiton ja Teollisuusliiton välinen media- ja painoalan työntekijöitä koskeva työehtosopimus
Mekaanisen metsäteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
Mekaanisen metsäteollisuuden työehtosopimus
Metsäalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Metsäalan työehtosopimus
Metsäkonealan työehtosopimus
Metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Metsäteollisuuden bioteollisuutta koskeva työehtosopimus
Metsäteollisuus ry:n ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n välinen työehtosopimus
Muovituoteteollisuuden ja kemian tuoteteollisuuden työehtosopimus
Museoiden työehtosopimus
Neuvonta-alan runkosopimus
Ohjelmapalvelualan työehtosopimus
Optikoiden työehtosopimus
Pahvin- ja paperinjalostusalan toimihenkilöiden työehtosopimus
Pahvin- ja paperinjalostusalan työehtosopimus
Paperiteollisuuden toimihenkilösopimus
Paperiteollisuuden työehtosopimus
Pelti- ja teollisuuseristysalan työehtosopimus
Puusepänteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
Puusepänteollisuuden työehtosopimus
Rahoitusalan siivoojia koskeva työehtosopimus
Rahoitusalan työehtosopimus
Rakennusaine- ja betonituoteteollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimus
Rautatiealan työehtosopimus
Seminologien ja keinosiemennysasemien työehtosopimus
Suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimus
Suunnittelu- ja konsulttialan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
Sähköalan tes-energia-ICT-verkosto työehtosopimus
Sähköistys- ja sähköasennusalan työehtosopimus
Taimitarha-alan työehtosopimus
Talotekniikka-alan lvi-toimialan työehtosopimus työntekijöille
Talotekniikka-alan toimihenkilöiden työehtosopimus
Tanssinopettajien työehtosopimus
Teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
Teknologiateollisuuden työehtosopimus
Tietotekniikan palvelualan työehtosopimus
Tullaajien ja huolintatyöntekijöiden työehtosopimus

Turkistuotantoalan työehtosopimus
Työkeskuksia ja sosiaaliseksi yritykseksi muuttuneita työkeskuksia koskeva työehtosopimus
Ulkomaanliikenteen pientonniston kansipäällystöä koskeva työehtosopimus
Urheilujärjestöjen valmentajien työehtosopimus
Urheilujärjestöjä koskeva työehtosopimus
Vakuutusalan työehto- ja palkkasopimukset
Varasto- ja kuljetusesimiesten työehtosopimus
Veturimiestehtäviä rautatieliikenteessä koskeva työehtosopimus
Viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimus
Viestinvälitys- ja logistiikka-alan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
Viher- ja ympäristörakennusalan työehtosopimus
Vähittäiskaupan esimiesten työehtosopimus
Yksityisen laboratorioalan toimihenkilöiden työehtosopimus
Yksityisen laboratorioalan työehtosopimus
Yksityisen opetusalan työehtosopimus
Yliopistojen yleinen työehtosopimus
Ylioppilaskuntien työehtosopimus
Äänilevytuottajayhtiöiden palveluksessa olevia muusikkoja, laulajia ja kapellimestareita koskeva työehtosopimus
Öljy-, maakaasu- ja petrokemianteollisuuden työehtosopimus

YLEISSITOVUUTTA VAILLA OLEVAT TYÖEHTOSOPIMUKSET

Avaintyönantajat AVAINTA ry:n ja Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestön TSN ry:n työehtosopimus
Avaintyönantajat AVAINTA ry:n opetusalan työehtosopimus
Avaintyönantajat AVAINTA ry:n työehtosopimus
Hammaslääkärien työnantajayhdistys ry:n ja Tehy ry:n välinen työehtosopimus
Henkilökohtaisia avustajia koskeva työehtosopimus
Huolto- ja kunnossapitoalan työehtosopimus
Huolto- ja kunnossapitopalvelualan työehtosopimus ylemmille toimihenkilöille
Jakelua koskeva työehtosopimus
Kemianteollisuus ry:n, Kumiteollisuus ry:n ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n välinen sähköalan työntekijöiden työehtosopimus
Lasikeraamisen teollisuuden sähkömiesten työehtosopimus
Maarakennusalan työehtosopimus
Medialiiton ja Ammattiliitto Pron välinen toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
PALTAn toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
Rakennustuoteteollisuuden sähkömiesten työehtosopimus
Taloushallintoalan työehtosopimus
Teknisen huollon ja kunnossapidon työehtosopimus
Veneenrakennusteollisuuden työehtosopimus
Yrityskehitysorganisaatioita koskeva työehtosopimus